

Силабус
освітнього компонента
Сучасна українська музична культура
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма Середня освіта (музичне мистецтво та англійська мова) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) за предметною спеціальністю А4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)

Галузь знань А Освіта

Рівень вищої освіти бакалавр

Викладач (і)	Стратан-Артишкова Тетяна Борисівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-muz/elearning-kaf-muz/sylabusy-muzychne-mystetstvo/
Контактний тел.	+38 099 71 43 77
Е-mail викладача:	starart05@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуальний, Zoom, WhatsApp або за телефоном
Он-лайн навчання на платформі ZOOM	ідентифікатор постійної персональної конференції викладача – 331 014 3532, код – 6gDXJ5
Корпоративна освітня платформа ЗВО	офіційний сайт БДПУ (http://bdpu.org/). Вкладка: «Студент» – електронна підтримка навчання Moodle

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
4/120	денна	14	12	84	залік
	заочна	4	4	116	

Семестр: IV

Мова навчання: українська

Ключові слова: культура, музична культура, україноспів, вчитель мистецтва, вчитель музичного мистецтва.

Мета та предмет курсу.

Мета курсу: формування фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, надання системних знань про розвиток, становлення української музичної культури, формування художнього світогляду, національної ідентичності

засобами україноспіву, формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про розвиток сучасної української музичної культури, її художні стилі, напрями, творчі методи композиторів, здатності адекватно сприймати, аналізувати, інтерпретувати музичні твори, оцінювати, критично мислити.

Предмет курсу: сучасна українська музична культура.

Компетентності та програмні результати навчання:

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо- професійної програми

Загальні компетентності:

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, філософії та закономірностей розвитку предметної області; планувати, організовувати та реалізовувати на практиці дії зі зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального й духовного) в тому числі й учнів з особливими освітніми потребами

ЗК-3. Здатність до навчання, самонавчання й опанування сучасних знань, необхідних для організації ефективної діяльності у професійній сфері; пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність діяти на основі принципів і норм педагогічної етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й здобувачами освіти на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність систематично застосовувати набуті теоретичні і методичні знання, критично аналізувати концептуальні історичні, філософські, психолого-педагогічні, музично-теоретичні, вокальні, диригентсько хорові, інструментальні принципи, методи і технології з урахуванням англійського контексту.

ФК 8. Здатність аналізувати, оцінювати й описувати державною та англійською мовами широке коло музичних та мистецьких об'єктів і процесів з урахуванням, національних, регіональних цінностей та традицій у динаміці історичного розвитку.

ФК 10. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті психолого педагогічні, музично-теоретичні, методичні, англійські знання, вокальні, диригентсько-хорові, інструментальні навички для продовження навчання із значним ступенем автономії./

ПРН 2. Генерувати базові знання та розуміння основ музичного мистецтва, інших видів мистецтв, англійської мови у професійній діяльності.

ПРН 4. Класифікувати, інтегрувати, екстраполювати та інтерпретувати, як державною, так і англійською мовами, музичні твори та мистецькі об'єкти і процеси з урахуванням національних, регіональних контекстів в академічному середовищі.

ПРН 8. Застосовувати знання на сучасному рівні з музичного мистецтва, суміжних мистецтв (вокального, інструментального, образотворчого, хореографічного та ін.) та англійської мови з метою розуміння міждисциплінарних зв'язків між ними для подальшої їх інтеграції в освітньому

процесі.

ПРН 9. Класифікувати, співвідносити, критично аналізувати й оцінювати відкриті джерела інформації державною і англійською мовами для проведення освітньої діяльності та наукового пошуку.

ПРН 13. Створювати в освітньому середовищі партнерсько-лідерські стосунки в командах однодумців, дискутувати, експериментувати, аргументувати, підсумовувати, ухвалювати ефективні рішення у стандартних і невизначених умовах, брати відповідальність за результати спільної діяльності.

ПРН 14. Планувати, організовувати, здійснювати, підводити підсумки самостійної роботи, уміти отримувати результат у визначений deadline з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

ЗМІСТ КУРСУ

II семестр

Змістовий модуль 1. Українське музичне мистецтво в полікультурному просторі: від синкретизму – до сучасності.

Тема 1. Вступ до курсу. Зміст, мета, завдання курсу. Поняття «культура», «музична культура». «художній стиль», «художній жанр», «творчий метод». Поняття «україноспів» та його інтерпретація сучасними науковцями.

Тема 2. Діалог епох. Синкретичне мистецтво давніх слов'ян. Розвиток української музичної творчості XVI – XVII ст. Характеристика творчості українських композиторів к. XVIII – XIX ст. Розвиток і становлення композиторських шкіл першої половини XX ст.

Змістовий модуль 2. Новаційність художнього мислення і світоглядного самовираження композиторів другої XX – поч. XXI ст.

Тема 3. Сучасні музичні стилі та композиторські техніки. Постмодернізм та полістилістика. Характерні риси: авторська індивідуальність; використання стилів різних епох, національних культур та жанрів. Постмодерністська еkleктика, поєднання фольклорних традицій (неофольклоризм) з авангардними техніками, джазовими елементами та електронікою. Неофольклоризм: трансформація народної пісенності крізь призму індивідуального стилю. Методи: полістилістика, колаж, використання речитативу, значне розширення тембрової палітри, поєднання національної образності з модерними виражальними засобами.

Тема 4. Особливості розвитку музичної культури України другої половини XX ст. Становлення українська композиторської школи: Борис Лятошинський, Левко Ревуцький, Мирослав Скорик, Євген Станкович, Валентин Сильвестров, Іван Карабиць. Романтичні і неоромантичні традиції в українській музиці другої половини XX століття. Їх втілення в камерних, симфонічних, хорових творах. Поєднання мелодійних інтонацій із сучасними художньо-стильовими і гармонійно-тембровими особливостями.

Тема 5. Міжнародне визнання українських музикантів-виконавців, хорових, хореографічних колективів. Скрипалі - Богодар Которович, Олег Криса; піаністи - Володимир Крайнів, Леонід Коган. Українські вокально-хореографічні колективи:

Державний заслужений академічний народний хор імені Г. Верьовки; Державна заслужена академічна капела «Думка»; хорова капела «Трембіта»; Державний заслужений ансамбль танцю УРСР імені П. Вірського, хореографічний колектив «Ятрань» та ін. Театри опери та балету у розвитку музичної культури України.

Змістовий модуль 3. Жанрово-стильові особливості творчих пошуків українських композиторів другої половини ХХ – поч. ХХІ ст.

Тема 6. Творчі портрети композиторів другої половини ХХ ст. Л. Грабовський, І. Шамо, Л. Дичко, Б. Фільц. Українська композиторська школа к. ХХ-поч. ХХІ ст. (О. Козаренко, В. Рунчак, В. Польова). Творчість Мирослава Скорика в контексті української музичної культури другої половини ХХ – поч. ХХІ ст. Український фольклор й універсальні риси європейського романтизму у творах М. Скорика. Аналіз творів «Мелодія» ля-мінор, «Карпатський концерт», «Гуцульський триптих». Неофольклоризм у творчості Євгена Станковича. Українські фольклорні традиції у творах В. Сильвестрова (симфонії, балети «Ольга», «Прометей», «Вікінги» як великі театральні твори) та ін.

Змістовий модуль 4. Основні тенденції сучасної української музичної культури

Тема 7. Жанрова різноманітність сучасної української музики. Поєднання традицій і сучасності (етноф'южн). Використання народних інтонацій і мотивів у сучасній музиці: поп, рок, інді, метал, кантрі, блюз, джаз. Актуальність українського автентичного вокалу, сучасні танцювальні біти, український реп. Розвиток електронної музики, репу, хіп-хопу, альтернативної сцени. Вплив цифрових технологій і медіа. Розвиток стримінгових платформ; популярність YouTube, TikTok.

Тема 8. Жанрово-стильові особливості сучасних поп-виконавців: І. Білик, О. Пономарьов, Христина Соловій, Kazka, ДахаБраха, Kalush та ін. Популярність вокальних ансамблів: «Пікардійська терція», «Менсаунд». Українські електрофольк-гурти: «The Dooh», «Go-A», «Owam. O», «ОНУКА» та ін.

Методи навчання:

1. Словесні методи: лекція, лекція-діалог, пояснення, ілюстрація.
2. Наочні методи: використання ілюстративного матеріалу, демонстрація, власне виконання музичних творів, презентація, відео-матеріал.
3. Практичні методи: творчі завдання, тестування, самостійна робота з першоджерелами, синтез мистецтв у процесі художньої інтерпретації мистецьких творів, художньо-творчі презентації.
4. Інтерактивні: метод проєкту, художньо-інтерпретаційний аналіз, метод художніх аналогій.
4. Інноваційні – метод мультимедійних технологій.

Методи контролю і самоконтролю: тестові завдання, усне опитування, письмовий контроль, екзамен.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять).

Політика освітнього процесу щодо викладання ОК «Історія мистецтв» регулюється чинними нормативними документами Бердянського державного педагогічного

університету, розміщеними у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО: <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/>

Рекомендуємо обов'язково ознайомитися з «Положенням про організацію освітнього процесу в БДПУ», де визначено структуру, форми, методи та принципи організації Вашої навчальної діяльності в університеті.

Навчання здійснюється у синхронному (онлайн-зустрічі) та асинхронному (платформа Moodle) режимах. Взаємодія між викладачем і здобувачами відбувається у WhatsApp, через електронну пошту та освітню платформу Moodle.

У разі повітряної тривоги онлайн-заняття негайно зупиняються – першочерговою є безпека студентів. Заняття переходить в асинхронний формат, а здобувач вищої освіти може отримати консультацію у зручний час.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для студентів БДПУ згідно з Положенням про академічну доброчесність у БДПУ <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-akademichnu-dobrochesnist-u-bdpu.pdf>. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до студента можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в асинхронному режимі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання практичних завдань та самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається на консультаціях згідно графіку.

Технічне й програмне забезпечення/наочність.

Навчально-методичний комплекс (робоча програма, силабус, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, запитання до екзамену тощо) завантажено на платформі Moodle БДПУ.

Програмне забезпечення: Microsoft Office (PowerPoint, Word), Zoom, Moodle, репозитарій. Наочність: мультимедійні презентації, відеоматеріали, інтерактивні схеми, кейси. Лекції та практичні заняття проводяться із застосуванням дистанційних технологій за розкладом в ZOOM за ідентифікатором викладача.

Система оцінювання та вимоги: Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти проводиться під час поточного та підсумкового контролю,

що регулюється «Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті» <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-oczinyuvannya-navchalnyh-dosyagnen-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-u-bdpu.pdf>.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активність студентів, відповіді на питання, обговорення дискусійних та додаткових питань, виконання практичних завдань та самостійної роботи.

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного та підсумкового контролю і максимально складає 100 балів. Підсумковий контроль відбувається у формі заліку (I семестр), у формі екзамену (II семестр).

Рейтингові бали за виконання різних видів навчальних завдань

1. Відповідь та активність на практичному занятті – до 4 балів.

4 бали – систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання; правильне виконання всіх запропонованих практичних завдань; висвітлювання додаткової наукової інформації (виступи, реферати, презентації).

3 бали – систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання.

2 бали – знання програмового матеріалу з теми, розкриття змісту питань не в повному обсязі, володіння термінологією, несуттєві помилки при відповідях на додаткові питання, виконання всіх запропонованих практичних завдань з окремими помилками.

1 бал – прогалини у знаннях програмового матеріалу з теми, помилки у розкритті змісту питань, труднощі у самостійному розкритті змісту основних понять теми, незначна активність при обговоренні теоретичних питань теми та виконанні практичних завдань.

2. Виконання самостійної роботи – до 4 балів.

4 бали – сучасне розуміння проблеми, послідовне, логічне та повне виконання завдань самостійної роботи, творчий підхід до їх виконання, аргументовані висновки, використання додаткової наукової інформації.

3 бали – розуміння проблемної теми, послідовне та логічне виконання завдань самостійної роботи, аргументовані висновки.

2 бали - виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з окремими суттєвими помилками, наявність окремих висновків.

1 бал – виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з суттєвими помилками, відсутність висновків.

3. Активність на лекційних заняттях – до 2 балів (постійна присутність на лекціях, ведення стислого конспекту лекцій та термінологічного словника, відповіді на питання викладача, наведення прикладів тощо).

Примітка. У разі отримання здобувачами неформальної (тренінги, майстер класи, семінари, вебінари та ін.) та інформальної освіти (відеолекції, медіа консультації,

читання спеціалізованої літератури та ін.), її результати зараховуються згідно з темами, передбаченими змістом курсу, при наявності відповідного документа (сертифіката).

Максимальна оцінка навчальних досягнень здобувача

1. Максимальна сума балів поточного контролю (практичні та самостійні роботи) – 50 балів.
2. Максимальна сума балів підсумкового контролю (екзамен) – 50 балів.
3. Максимальна сума балів за навчальну дисципліну (підсумкове оцінювання) – 100 балів (за університетською шкалою та шкалою ЄКТС).

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення ОК їх результати конвертуються у шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень згідно з Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-oczinuuvannya-navchalnyh-dosyagnen-zdobuvachiv-vyshhoi-osvity-u-bdpu.pdf>. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	Добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64	Задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)
35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Білик Б.І., Горбань Ю.А., Калакура Я. С. Історія української та зарубіжної культури. К., 2000.
2. Верещагіна О.Є. Історія української музики ХХ століття : навч. посіб. Київ. : Освіта України, 2010. 267 с.
- 3.Гречко В., Чорний І., Кушнерук., Режко В. Історія світового та українського мистецтва. К., 2000.
4. Греченко В.А. Історія світової та української культури : підруч. для ВНЗ. К., 2005.
- 5.Корній Л. П., Сюта Б.О. Історія української музичної культури: підручник для студентів вищих навчальних закладі. Київ : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2011. 736 с.
- 6.Кривавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво. Навчальний посібник. Львів. Світоч. 2004.
7. Лобас В. Х. Українська і зарубіжна художня культура. К., 2000.
- 8.Сбітнева Л. Особливості розвитку української музичної культури у другій половині ХХ ст.. Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 4(79). 2017. С.258-263.
- 9.Уманець О. Музична культура України другої половини ХХ століття : навч. посібник. Харків: Регіон- інформ, 2003.192с.

Допоміжна

1. Білозуб Л. М. Національна музична мова українських композиторів ХХ – ХХІ ст. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: зб. наук. пр.:наук. записки Рівн. держ. гум. ун-ту. У 2-х т. Вип. 18. Рівне, 2012. Т.1. С. 70 – 74.
- 2.Бровко М. М. Мистецтво як естетичний феномен. Київ: Віпол, 1999. 239 с.
3. Кордон М. Українська та зарубіжна культура. К., 2005.
- 4.Корній Л., Сюта Б. Українська музична культура. Погляд крізь віки. Київ: Музична Україна, 2014. 592 с.
5. Муха А. Композитори України та української діаспори. Довідник. Київ: Музична Україна, 2004. 352 с.
6. Українська та зарубіжна культура / за ред. М. Заковича. К., 2002.

Інформаційні ресурси

1. *Бердянський державний педагогічний університет.* – Режим доступу : <http://bdpu.org/>